

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie ze skargi Z. K.

o wznowienie postępowania

zakończanego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego

z dnia 19 grudnia 2008 r., sygn. akt I ACa (...)

w sprawie z wniosku Prokuratury Okręgowej w B.

przy uczestnictwie Z. K.

o ubezwłasnowolnienie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 maja 2010 r.,

zażalenia Z. K. na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 6 stycznia 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. oddala zażalenie;**
- 2. przyznaje adw. W. G. z kasy Sądu Apelacyjnego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł wraz z 22 % podatku VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 6 stycznia 2010 r. Sąd Apelacyjny odrzucił jako niedopuszczalną skargę uczestnika Z. K. o wznowienie postępowania w sprawie z

wniosku Prokuratora Okręgowego w B. o ubezwłasnowolnienie zakończonej prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 19 grudnia 2008 r.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego z treści uzasadnienia wniesionej skargi nie wynika, iż zachodzi wskazana przez skarżącego podstawa wznowienia z art. 401 pkt 2 k.p.c. tj. brak należytej reprezentacji. Przewidziana w tym przepisie podstawa wznowienia postępowania obejmuje przypadki, w których za osobę fizyczną nie działał przedstawiciel ustawowy lub osoba działająca w tym charakterze nie miała w rzeczywistości do tego umocowania, albo za stronę działał pełnomocnik, który nie był należycie reprezentowany. Nie stanowią natomiast przyczyny nieważności w rozumieniu art. 401 pkt 2 k.p.c. ewentualne zaniedbania pełnomocnika strony, na które w skardze powoływał się uczestnik.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył uczestnik Z. K. zaskarżając je w całości i wnosząc o uchylenie. Zarzucił naruszenie art. 410 k.p.c. z związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401-404 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z samego jej uzasadnienia wynika, że podnoszona podstawa nie zachodzi. Taka skarga, nie oparta na ustawowej podstawie wznowienia, podlega odrzuceniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNP 2001, nr 4, poz. 133).

Wznowienie postępowania ze względu na brak należytej reprezentacji strony występuje wtedy, gdy zaistniały uchybienia procesowe uniemożliwiające jej rzeczywistą obronę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że przyjęcie, iż ustanowiony dla pozwanego pełnomocnik z urzędu nienależycie wykonywał swe obowiązki, nie stanowi podstawy wznowienia zawartej w art. 401 pkt 2 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2003 r., II CZ 26/03, OSNC 2004, nr 6, poz. 97, z dnia 24 kwietnia 2003 r., I CZ 27/03 i z dnia 16 czerwca 2004 r., I CZ 38/04 niepubl., z dnia 13 lutego 2009 r., II CZ 93/08, niepubl.).

Zważywszy jednak na okoliczności wskazane w skardze przez powoda, jako jej podstawa, należy przyjąć, odmiennie niż uczynił to Sąd Apelacyjny, że w istocie podstawę skargi o wznowienie postępowania stanowi zarzut pozbawienia uczestnika możliwości działania w sprawie o ubezwłasnowolnienie, wskutek wadliwego wykonywania obowiązków przez ustanowionego w sprawie pełnomocnika z urzędu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nienależyte wykonanie obowiązków procesowych przez adwokata ustanowionego z urzędu nie może stanowić wskazanej w art. 401 pkt.2 k.p.c. podstawy wznowienia postępowania, polegającej na pozbawieniu strony możliwości działania (porównaj między innymi orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 26 marca 2003 r. II CZ 26/03, OSNC 2004/6/95, z dnia 12 października 2001 r. III AO 32/01, OSNAPiUS 2002/18/449, z dnia 9 czerwca 2000 r. I PKN 277/00, OSNAPiUS 2002/1/15, z dnia 23 kwietnia 2003 r. I CZ 27/03 niepubl., z dnia 10 października 2003 r. II CZ 90/03, niepubl., z dnia 24 lutego 2006 r. II CZ 1/06, niepubl.).

Sąd Najwyższy we wskazanych orzeczeniach podkreślił, że działanie w procesie pełnomocnika jest działaniem samej strony, niezależnie od tego, czy chodzi o pełnomocnika z wyboru czy z urzędu (art. 95 § 2 k.c., art. 117 § 1 k.p.c. i art. 118 k.p.c.), a zatem strona ponosi konsekwencje zarówno prawidłowych, jak i wadliwych działań pełnomocnika. Stanowiące podstawę wznowienia postępowania z art. 401 pkt 2 k.p.c. pozbawienie strony możliwości działania musi nastąpić wskutek naruszenia przepisów prawa, jednak oczywiście nie przez samą stronę. Chodzi bowiem o naruszenie przepisów prawa niezależne od strony i niespowodowane przez nią samą. W zakres tego pojęcia nie może zatem wchodzić wadliwe działanie pełnomocnika procesowego strony, równoznaczne z jej działaniem w procesie. Takie działanie, jeżeli stanowi naruszenie przepisów ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (j.t: Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058 ze zm.), może dawać podstawę do odpowiedzialności dyscyplinarnej i cywilnej adwokata, nie może jednak stanowić podstawy wznowienia postępowania.

Podzielając to stanowisko, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 19 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1348 ze zm.).